

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 60 0 Ps 020217 17 Rev
Banjaluka, 15.11.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Darka Osmića, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Ž RS AD D., koga zastupa punomoćnik B.R. diplomirani pravnik, sa položenim pravosudnim ispitom, zaposlena kod tužitelja, protiv tuženog M t DOO S., koga zastupaju punomoćnici A.S. i A.M., advokati iz S., radi raskida ugovora, vrijednost predmeta spora: 188.662,50 KM i pravnoj stvari tuženog M t DOO S., kao tužitelja, protiv tužitelja Ž RS AD D., kao tuženog, radi isplate, vrijednost predmeta spora 49.087,50 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 60 0 Ps 020217 16 Pž od 26.01.2017. godine, na sjednici održanoj dana 15.11.2018. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, u iznosu od 3.510,00 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog privrednog suda u Doboju broj: 60 0 Ps 020217 14 Ip od 07.12.2015. godine odbijen je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je raskinut ugovor o kupoprodaji zaključen između stranaka 26.11.2010. godine, kojim je tuženi M t DOO S., (u daljem tekstu: tuženi) prodao tužitelju Ž RS AD D., (u daljem tekstu: tužitelj) 150 komada obruč točka-bandaže, za lokomotivu serije 441, za cijenu od ukupno 188.662,50 KM: da se obaveže tuženi da mu vrati iznos od 188.662,50 KM primljen na ime cijene, sa zakonskom zateznom kamatom od 09.6.2011. godine, kao dana plaćanja pa do konačne isplate i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka, sa pripadajućom zateznom kamatom.

Obavezan je tužitelj da tuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 6.795,36 KM.

Odbijen je i protivtužbeni zahtjev da se obaveže tužitelj da tuženom, po osnovu koristi koju je stekao upotrebom predmeta ugovora – 150 komada obruča točka-bandaža, isplati iznos od 49.087,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 04.02.2011. godine do isplate.

Presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 60 0 Ps 020217 16 Pž od 26.01.2017. godine, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u pobijanom dijelu koji se tiče odbijanja tužbenog zahtjeva i u dijelu kojim je odlučeno o troškovima postupka, te je odbijen zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi osporava navode revizije tužitelja i predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je raskinut ugovor o kupoprodaji zaključen između parničnih stranaka dana 26.11.2010. godine, slijedom čega da se obaveže tuženi da mu vrati iznos od 188.662,50 KM, isplaćen na ime kupoprodajne cijene, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima postupka, te eventualni protivtužbeni zahtjev tuženog, da se obaveže tužitelj da mu isplati iznos od 49.087,50 KM, koliko korist je ostvario upotrebom obruča točka-bandaža, koji su bili predmet ugovora, takođe sa pripadajućom zateznom kamatom.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima, na osnovu navoda parničnih stranaka i rezultata dokaznog postupka, nižestepeni sudovi su utvrdili: da su parnične stranke, dana 26.11.2010. godine, zaključile ugovor o prodaji 150 komada obruča točka-bandaža za lokomotive serije 441; da je tužitelj tuženom, povodom ovog ugovora dostavio narudžbenicu dana 02.12.2010. godine, a tuženi mu predmet ugovora isporučio dana 04.12.2010. godine o čemu je sačinjen i zapisnik, nakon čega je tužitelj isplatio ugovorenu kupoprodajnu cijenu u ukupnom iznosu od 188.662,50 KM; da je tužitelj koristio predmet kupoprodaje; da nije bio zadovoljan brzinom eksploatacije kupljenih bandaža, pa je angažovao Mf u BL, koji je u novembru 2012. godine sačinio Ekspertizu i rezultate ispitivanja mehaničkih osobina i hemijskog sastava materijala bandaža točkova lokomotiva serije 441 ŽRS (u daljem tekstu: Ekspertiza); da je tužitelj dana 22.10.2013. godine uputio reklamaciju tuženom zasnovanu na navedenoj Ekspertizi, jer da su obruči točka-bandaže izrađene iz neodgovarajućeg kvaliteta materijala; da tuženi nije prihvatio Ekspertizu, pa tako ni reklamaciju, uz obrazloženje da nije sačinjena prema UIC standardu, niti da dokazuje bilo kakve nedostatke prodate robe; da je tokom postupka izvršen uviđaj na licu mjesta, dana 10.7.2015. godine, kojom prilikom je utvrđeno da su svi kupljeni obruči točka-bandaže upotrebljeni i korišteni i da je tužba podnesena dana 23.6.2014. godine.

Nalazeći da Ekspertiza nema vrijednost dokaza pribavljenog vještačenjem i da se nije moglo, sa potpunom sigurnošću, samo na tom dokazu formirati uvjerenje da su postojali skriveni nedostaci na predmetu prodaje, odnosno da se radi o neodgovarajućem kvalitetu materijala, tim prije što se radi o Ekspertizi sačinjenoj samo po nalogu tužitelja, bez ikakvog učešća tuženog, pa kako nije predložio ni izveo dokaz vještačenjem, da tužitelj nije dokazao činjenice na kojima temelji tužbeni zahtjev, pa je primjenom pravila o teretu dokazivanja iz odredbe člana 126. ZPP, odbio tužbeni zahtjev tužitelja, a posljedično tome i zahtjev tuženog iz eventualne protivtužbe, kakav prijedlog je dao i sam tuženi i koji dio se ne pobija ni revizijom, pa se njime dalje neće baviti ni ovaj sud.

Pored toga je zaključio da tužitelj nije u propisanim rokovima obavjestio tuženog o eventualnim nedostacima, pa je i po tom osnovu, u smislu odredbe člana 482. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89 te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO) izgubio pravo da traži raskid ugovora i vraćanje kupoprodajne cijene, tim prije što je upotrijebio kupljenu robu pa je ne može vratiti, pogotovo ne u stanju u kojem ju je primio (član 495. ZOO).

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu tužitelja odbio i potvrdio prvostepenu presudu, dajući razloge zašto se tvrdnja tužitelja – da su obruči točka-bandaže bili sačinjeni od neodgovarajućeg materijala – nije mogla prihvatiti dokazanom samo i isključivo sadržajem Ekspertize, dokazu koji je tužitelj privatno pribavio i prije pokretanja postupka.

Odluke nižestepeni sudovi su pravilne i navodima revizije nisu dovedene u sumnju.

Revizija tužitelja se iscrpljuje u ponovljenim navodima (koje je isticao i u žalbi i o čijoj neosnovanosti je drugostepeni sud dao opširne i valjane razloge) da Ekspertiza, sama za sebe, predstavljala valjan dokaz o postojanju skrivenih nedostataka u isporučenoj robi, jer da je ista sačinjena od strane stručne ustanove u čijem nastanku su učestvovali doktori nauka mašinske struke, što joj daje veći kvalitet od vještačenja koje bi izvršio vještak mašinske struke, kao pojedinac.

Predmetna Ekspertiza jeste dokaz koji je izveo tužitelj i koji nema snagu dokaza izvedenog vještačenjem, koji ima u vidu odredba člana 147. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u ostalom tekstu: ZPP). Niko, pa ni prvostepeni sud, ne sumnja u njen kvalitet. Međutim, utvrđenja sadržana u toj Ekspertizi o mehaničkim osobinama i hemijskom sastavu materijala bandaža točkova (pod uslovom da su date na analizu bandaže koje su kupljene od tuženog) nisu dovedena u vezu sa eventualno bržim trošenjem bandaža koje je tužitelj kupio od tuženog i na kojoj tvrdnji temelji svoj zahtjev. Pored toga, nije tom Ekspertizom izvršena analiza i utvrđenje u kojem vremenu se troše neke druge bandaže i kakve su njihove mehaničke osobine i hemijski sastav materijala od kojeg su izrađene, pa bez tog uporednog pokazatelja nema ni čvrstog dokaza da je kupljena roba imala skriveni nedostatak, odnosno da je habanje obruča točka-bandaže bilo daleko veće i brže od habanja drugih bandaža pribavljenih od drugih dobavljača, odnosno brže od uobičajenog i očekivanog.

Dakle, nižestepeni sudovi, suprotno tvrdnji revidenta, jesu Ekspertizu cijenili kao dokaz, kako propisuje odredba člana 8. ZPP, te su dali jasne, argumentovane i logične razloge (koje u svemu prihvata i ovaj sud) zašto nisu mogli, samo na ovom dokazu, utemeljiti zaključak da se radi o skrivenim nedostacima kupljene robe.

Kupac je dužan da o skrivenim nedostacima kupljene robe izvjesti prodavca u rokovima iz člana 482. ZOO (u roku od osam dana računajući od dana kada je nedostatak otkrio, a kod ugovora u privredi - kakav je ovdje slučaj - bez odlaganja), na način predviđen odredbom člana 484. ZOO (dužan potanko opisati nedostatak i pozvati prodavca da pregleda stvar), da bi mogao ostvarivati prava navedena u odredbi člana 488. ZOO (zahtjevati od poslodavca da nedostatak ukloni ili da mu preda drugu stvar – ispunjenje ugovora; zahtjevati sniženje cijene; izjaviti da raskida ugovor, a u svakom od tih slučajeva kupac ima pravo i na naknadu štete).

Tužitelj je za eventualni skriveni nedostatak na kupljenoj robi saznao u novembru mjesecu 2012. godine, kada je po njegovom nalogu sačinjena naprijed opisana Ekspertiza. O tome je obavjestio prodavca nepunu godinu kasnije, dana 22.10.2013. godine. Dakle, ne odmah, pa ni u roku od osam dana, kako nalaže odredba člana 482. stav 1. ZOO.

Kod izloženog stanja stvari, budući da je ugovor o prodaji - zaključen između parničnih stranaka, dana 26.11.2010. godine - u cjelini izvršen (tužitelj kao prodavac isporučio robu, a tuženi kao kupac istu primio, koristio i isplatio kupoprodajnu cijenu), neosnovan je zahtjev tužitelja za utvrđenje da je taj ugovor raskinut. Kako tužitelj nije (u naprijed navedenim zakonskim rokovima) obavjestio kupca o eventualnim skrivenim nedostacima na kupljenoj robi, izgubio je pravo i da po tom osnovu traži raskid ugovora, temeljem odredbe člana 488. stav 1. tačka 3. ZOO i obostranu restituciju, koja bi podrazumjevala vraćanje kupoprodajne cijene, čak i pod uslovom da je dokazao postojanje skrivenog nedostatka.

Prema tome, nisu osnovani navodi revidenta o pogrešnoj primjeni materijalnog prava i povredi odredaba parničnog postupka, niti je ovaj sud našao da su učinjene neke druge povrede o kojima se vodi računa po službenoj dužnosti, slijedom čega je revizija odbijena, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer se ne radi o nužnom trošku koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. Ovo tim prije što su u odgovoru samo ponovljeni navodi koji su isticani u toku postupka.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić